

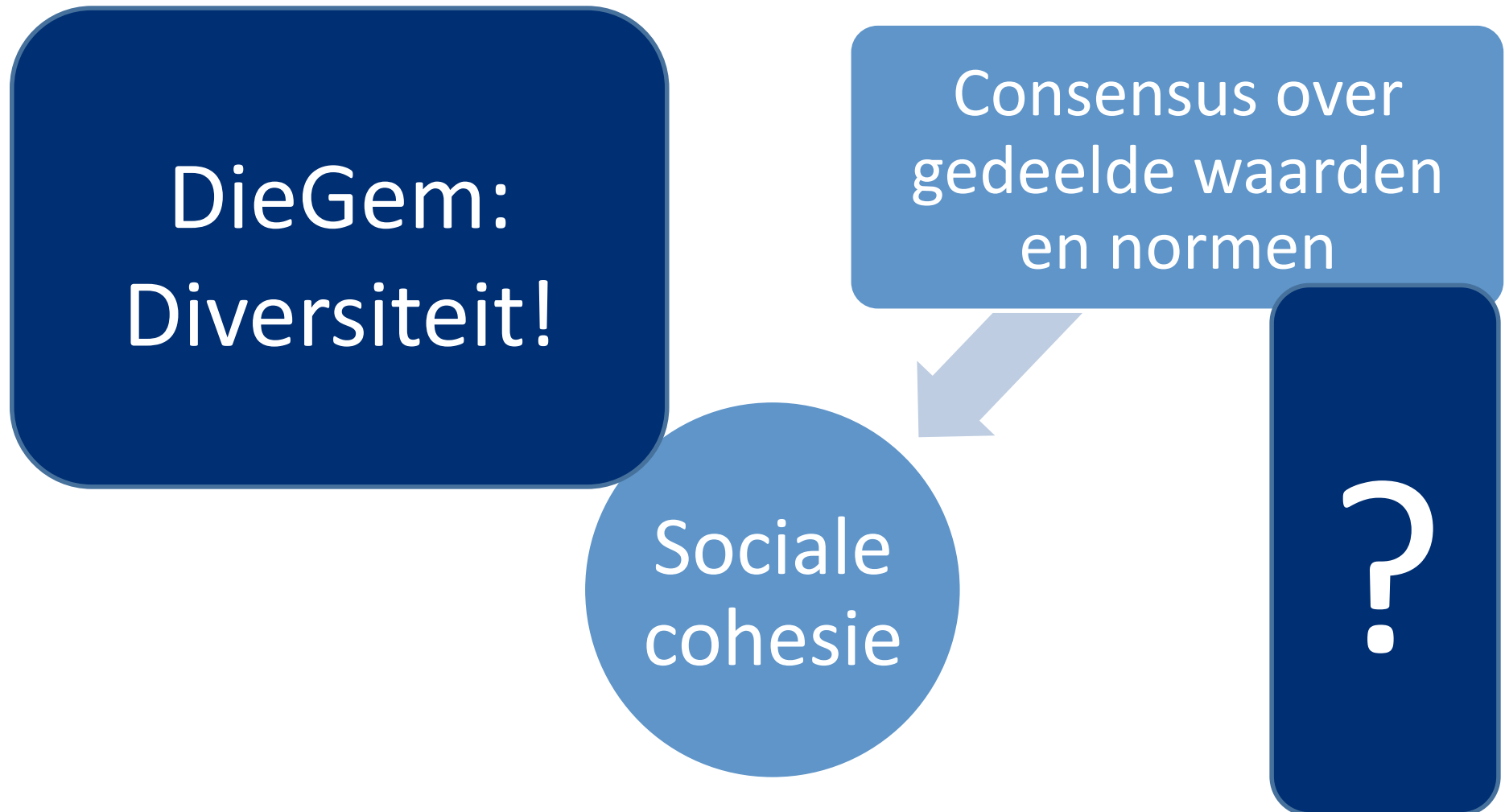
Sociale cohesie als basis voor solidariteit?

Sociale cohesie → Solidariteit?

- Sociale cohesie:
  - vaak gebruikt maar vaag concept....
  - interne samenhang van een sociaal systeem
  - graadmeters
  - op kleine en grote schaal
- Sociale cohesie als basis voor solidariteit?
  - (streven naar) harmonische samenleving?
  - (leren van) gedeelde waarden en normen?

Bekende onderliggende aannames

Sociale cohesie bouwen op

gedeelde waarden?

*“We willen komen tot een **sociale cohesie** waarbij eenieders eigenheid en culturele identiteit blijft voortbestaan, maar waarbij de **fundamentele waarden, normen en regels** van onze democratische rechtstaat de hoekstenen van de samenleving blijven vormen.”*

Bestuursakkoord Gent 2013-2018

of grondrechten?

*“Het garanderen van **sociale grondrechten** vormt een instrument om uit de marge te geraken en is aldus een mogelijksvoorwaarde om de **sociale cohesie** te vergroten en/of bewerkstelligen.”*

De8 Antwerps minderhedencentrum
Meerjarenplan 2009-2014

Voorbeeld: Beleidsdocumenten

“Het GO! beschouwt het actief omgaan met deze diversiteit als een meerwaarde en als een pijler van zijn onderwijs. Via dit actief pluralisme beklemtoont het GO! dat de mensheid, ondanks alle verschillen, verbonden is door gemeenschappelijke waarden en doelen.”

Pedagogisch project GO!

- Gedeeld waardenkader
- Kracht van ontmoeting (pleidooi voor sociale mix in scholen)

Pilootcase: Mater Dei Leuven

*“Om terug te komen op die babbelklas. Die witte ouders, die vonden dat echt goed. We hebben ook echt een tijd gehad dat dat heel succesvol was. En dat we ook echt vonden van nu is **iedereen met iedereen aan het praten** en nu is het goed. Maar (...) in uw vrije tijd ben jij nog altijd bij de mensen die dezelfde cultuur hebben. (...) We kunnen proberen langs elkaar te leven, maar niet samen leven. Want jij hebt een heel andere cultuur, een **heel ander kader**, dan ik. En wij witten delen dan dikwijls hetzelfde kader. En ik voel dat bij die allochtonen ook.” (Directie)*

Voorbeeld: Beleidsdocumenten

“Voor de sociale cohesie is het belangrijk dat mensen uit verschillende netwerken elkaar ontmoeten. Nu zijn netwerken van autochtonen en allochtonen vaak volledig gescheiden van elkaar.”

Samenleven in de publieke ruimte
(2009) VVSG

- Weinig over waardenkader
- Veel over belang van **ontmoeting** in de publieke ruimte
- *(Sociale mix?)*

Pilootcase: De Torekes complementaire munt

Wat zijn Torekes?

Torekes is de naam van de munt van de wijk Rabot-Blaisantvest. Met Torekes worden buurtbewoners beloond die zich inzetten voor de buurt (buurtzorg) of voor het milieu (milieuzorg). De verdiende Torekes kan je weer uitgeven in de wijk bij de lokale kruidenier, gebruiken voor het huren van een volkstuintje, om herstellingen aan je fiets te laten uitvoeren, of voor de aankoop van kleren, een busticket of cinematickets, en zelfs voor een dienst van je buur! Op deze manier werken jullie zelf mee aan een aangenaamere, groenere en properdere wijk!

Consensus over
buurt- en
milieuzorg als
basis voor cohesie
in de wijk?

Armoedebestrijding?

Andere basis voor solidariteit?

WONEN

Interdependentie

“Dat gaat over mensen die een budget hebben van €10, €20 in de week dus dan is dat wel de moeite als je daar je maaltijd mee kan betalen (begeleider)

*“Mais une fois tu travailles, même si c’est une centime que tu gagnes, tu peux acheter quelque chose, c’est ce qui est important.”
(deelnemer)*

Ontmoeting op gedeelde plekken

*“Deze plek [Witte Kaproenenplein] is onze gedeelde zorg. **Het gaat niet over sociale cohesie hé** (beleidsmedewerker Samenlevingsopbouw)*

“Dat zijn eigenlijk allemaal mensen die tegelijkertijd een bepaald locatie innemen en daar ook indruk op elkaar nalaten en dat kan ontkrachtend werken rond vooroordelen. Maar soms is die interactie ook intenser, op het Witte Kaproenenplein of de Site zelfs kunnen jong en oud, Turks, Marokkaans, Belgisch, weet ik veel van waar, samenwerken en elkaar beter leren kennen.” (opbouwwerker)

Voorbeeld: Beleidsdocumenten

*“De groeiende diversiteit in de samenleving spiegelt zich af op de arbeidsmarkt. Bedrijven hebben er dus alle belang bij geen groepen uit te sluiten op basis van kenmerken die los staan van competenties. Dit is **verkwisting van talent...**”*

Jobkanaal

- Minder over cohesie en over gedeelde waarden
- Meer over individuele competenties
- Nodig om arbeidsmarkt goed te laten draaien
- **Interdependentie**

Pilootcase

Spring Global Mail postverwerkingsbedrijf

Gemeenschappelijk doel bedrijf : *“alles moet buiten”*

Interdependentie

(Nood aan) collegialiteit

“als bijvoorbeeld iemand een slechte dag heeft, dan voel jij dat ook automatisch mee he. Want dan werkt die misschien wel veel trager, dan komt werk op u te staan, dan duurt alles veel langer, en dat voel je wel” (medewerker magazijn a)

Gedeelde waarden:

- Respect i.f.v. collegialiteit
- Minimaal: culturele eigenheid ondergeschikt aan rol als werknemer

“iedereen heeft zijn eigen cultuur, misschien blijft dat cultuur. Maar als we samenwerken respecteren we, doen we wat ze vragen voor het werk. Iedereen heeft zijn cultuur, dat is waar, maar niet hier, misschien iedereen in zijn huis” (medewerker magazijn b)

Vragen

- (Op welke wijze) komt sociale cohesie aan bod in uw werking/domein (in het kader van diversiteit)?
- Zijn gedeelde waarden een wenselijke basis voor solidariteit in diversiteit? Zijn ze een haalbare basis?
- Kan het deel uitmaken van systemen van onderlinge afhankelijkheid op zich een voldoende basis zijn voor de ontwikkeling van solidariteit in diversiteit?
- Kan ontmoeting op gedeelde plekken een voldoende basis zijn voor solidariteit in diversiteit (onder welke voorwaarden, in welke context)?
- Kan strijd (bvb voor grondrechten) een basis zijn voor solidariteit in diversiteit?